

Den offentliga sektorn socialdemokratiska

förändringarna måste genomföras så snabbt det bara går.

Men socialdemokratin tycks för närvarande helt ointresserad av en seriös diskussion kring dessa avgörande frågor. I stället ägnas så gott som all tid och spaltutrymme åt den offentliga sektorn, vare sig man är förändrare eller bevarare. Om industrin och näringslivets villkor är det däremot bedövande tyst.

Det är tragiskt, dels därför att arbetarrörelsen inte minst genom sin fackliga gren skulle kunna spela en betydelsefull roll för förnyelsen av svenskt näringsliv. Dels därför att Ny demokrati nu visat sitt rätta populistiska jag och uppenbarligen tycks mer intresserad av den egna massmediala uppmärksamheten, än att bidra till en liberalisering av näringslivet. Ny

demokratis företrädare har genom sina ställningstaganden tyvärr bekräftat de mest pessimistiska farhågorna om partiet.

Behovet av en socialdemokrati som utvecklat den förnyelse som trots allt inleddes under regeringstiden har därmed blivit mer påtagligt. Dessvärre tycks någon sådan utveckling för socialdemokratin del inte vara aktuell. I stället riskerar vi att få en anti-koalition i riksdagen bestående av socialdemokratin, ny demokrati och vänsterpartiet vars enda insats blir att försena den nödvändiga och önskvärda omvandlingen av Sverige. Om så blir fallet är regeringen att beklaga, men än mer trist lär det bli för Sveriges medborgare.

Erövra kulturen

Det sägs att högern har vunnit. I den ekonomiska debatten talar alla om marknadsekonomi. Vardagsstatlig verkschef, använder noggrant högerns retorik när han motiverar sin existens och låter som en företagare när han talar om marknadsanpassning och lönsamhet.

Regeringen är i full färd med att driva igenom ett av de mest omfattande privatiseringsprogrammen i västvärlden och de enda protesterna som hörts handlar om att det kanske inte är så enkelt som man kan tro.

För fem år sedan var det som att svära i kyrkan att ens antyda möjligheten till privat barnomsorg. Nu skall till och med socialdemokraterna godta det utan att rodna. Och i synen på lag och moral, låter var och varan-

nan politiker på ett sätt som en gång sades göra Astrid Kristensson omöjlig som justitieminister i en borgerlig regering.

Så visst har det hänt en del. Det är bara att läsa tidningen, höra på nyheterna och sedan fundera efter hur motsvarande spalter och program lät för fem, tio eller tjugo år sedan.

Det här stämmer i större eller mindre utsträckning på alla tidningar. Fast det finns en begränsning. När man kommer till kultursidan verkar tiden ha stått stilla.

DNS kulturbilaga är en av de få kvarvarande organen för kommunistiskt tänkande. På SvD tar kulturchefen nervöst avstånd när en medarbetare skriver en artikel som ifrågasätter offentliga subventioner till kulturen och hela kultursverige formerar sig till ett rasande avståndstagande. De flesta kul-

tursidor och kulturprogram verkar vara gjorda på den tiden då Che Guevara prydde väggen i tonårsrummet. Få har givit sig in i kulturpolitik utan att snabbt bli fördärvade och strömlinjeformade efter den kulturpolitiska vänsterideologin. Till och med Birgit Friggebo sade efter bara någon vecka som ny kulturminister att hon såg som huvudsaken i sitt jobb att förhindra besparingar i statsbudgeten på kulturens område.

Kulturvänsterns värderingsmässiga särdrag är förvånansvärt opåverkade av tidsandans förändring på alla andra områden. Den är som regel djupt elitistisk med ett drag av stöppighet. Den bygger ju på antagandet att endast de som sköter kulturdebatten begriper folks bästa. Och trots alla insikter som vunnits på alla andra områden, handlar kultur fortfarande i huvudsak om konsten att spendera andras pengar på det man själv tycker är kul.

Man kan fråga sig varför. Varför är högern, som vunnit verkligheten och vunnit slaget om värderingarna på så många andra områden fortfarande utskåpade i kulturdebatten?

Svaret finns nog snarare att finna hos högern än hos vänstern. För det första handlar det om högerns syn på vad kultur är. Skrämda av den nivellering som följde av att vänstern en gång definierade i stort sett allt som kultur (Det socialdemokratiska nykterhetsförbundet Verdandi gav på 70-talet ut en skrift som hette "Rulla köttbullar är kultur") har högermänniskan en snäv definition av kultur. Kultur är konst, teater, musik, litteratur och möjligtvis film – i vart fall om det är tråkiga filmer, helst i svartvitt.

För det andra handlar det om högerns syn på politik. Lika litet som allt är kultur

för högermänniskan, är allt politik. Politik är förvaltningen och administrationen av det allmännas bästa. Därför är det rimligt att högerns politiska ambitioner framförallt kanaliseras i avgörandet av ekonomiskt system, skatter, försvar och lagstiftning. Men med den snäva kulturdefinition som högermänniskor ofta har, blir kultur något som strängt taget är var och ens ensak, med undantag för byråkratin och subventionerna som blir kulturpolitik. Därför kan en högermänniska som privatperson och förälder sprida goda och fina kulturideal, medan hon som politiker eller offentlig person lämnar kultursidorna och kulturpolitiken till vänstern att sköta.

Det måste bli ett slut på detta. Vänstern har rätt om kultur i så motto att kultur är inte bara tavlor, böcker och teater. Kultur är den själsliga dimensionen i tillvaron. Kultur är inte bara det fina, det tråkiga eller det olönsamma. Det är såväl utbildning som underhållning. Det är såväl det populära som det seriösa, det enkla som det svåra och det vackra som det fula.

När det gäller de materiella dimensionerna har högern förkunnat sunda ideal, rättvisa och klara spelregler och skapandets frihet. Det är precis lika viktigt i den själsliga dimensionen av livet – kulturen.

Därför är det också fel att säga att kultur är en privatsak. Den som har de goda idéerna och riktiga lösningarna har ett ansvar för att verka för att fler ska få del av dessa. Den som bara säger att kultur är en privatsak, lämnar hela den arenan till ett reservat för de glåmiga och gråtande resterna av 1968 års generation. Det är de inte värda.

Därför måste det nu stå som en första punkt på högerns prioriteringar: Erövra kulturen.